

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Helicon Opleidingen VMBO Groen Kesteren
VMBOB
VMBOGT
VMBOK

Plaats	:	Kesteren
BRIN nummer	:	26CC C4
BRIN nummer	:	26CC 05 VMBOB
BRIN nummer	:	26CC 05 VMBOGT
BRIN nummer	:	26CC 05 VMBOK
Onderzoeksnummer	:	293184
Datum onderzoek	:	22 mei 2017
Datum vaststelling	:	5 juli 2017

SAMENVATTING

Helicon Kesteren heeft voor de afdelingen vmbo-basis, -kader en -gemengd/theoretisch een aanvraag ingediend voor het traject Excellente Scholen 2017. Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit traject dient eerst onderzocht te worden of de school in aanmerking komt voor de waardering Goed. Om deze reden hebben wij een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op maandag 22 mei 2017.

Met het profiel 'Maatwerk in de routing' wil de school maatwerk geven in het onderwijs. Het doel is leerlingen de kans te geven op een succesvol resultaat en geluk gedurende hun tijd op school.

Wij hebben alle standaarden uit het onderzoekskader 2017 onderzocht en zijn tot de conclusie gekomen dat de school voldoet aan alle eisen van basiskwaliteit. Wij waarderen de school als 'goed' omdat er sprake is van een goede kwaliteitscultuur en wij meerdere standaarden uit het gebied onderwijsproces en schoolklimaat eveneens met een 'goed' waarderen.

Wat gaat goed?

Vrijwel alle voor het gekozen excellentieprofiel relevante kwaliteitseisen, hebben wij met de kwalificatie 'goed' kunnen waarderen. Dat betekent dat wij vinden dat de school er inderdaad in slaagt 'maatwerk' te bieden aan leerlingen in de verschillende trajecten die de school biedt. De school herbergt naast de reguliere vmbo-leerlingen, een groep leerlingen die zonder extra ondersteuning niet in staat is te voldoen aan toelatingseisen voor het middelbaar beroepsonderwijs. De school biedt deze leerlingen maatwerk, onder andere dankzij de Entree-opleiding die de school in samenwerking met het mbo aanbiedt. Voor leerlingen die problemen ondervinden bij het doorlopen van hun schoolloopbaan, heeft de school een trajectklas, om ze weer 'op de rails te krijgen'.

Voor leerlingen die het traject naar het vmbo-diploma volgen, biedt de school de mogelijkheid tot het volgen van extra vakken en herprofilering. De school heeft veel leerlingen die extra zorg behoeven en slaagt er toch in met hen onderwijsresultaten te behalen die over de hele linie boven het landelijk gemiddelde liggen. Het vriendelijke en ondersteunende schoolklimaat evenals de organisatie en uitvoering van extra ondersteuning en begeleiding dragen daar in belangrijke mate aan bij.

Wat kan beter?

De school heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de verbetering van het didactisch handelen en het efficiënt benutten van de onderwijstijd en voldoet op

die punten aan eisen van basiskwaliteit. De school heeft nog wel meer tijd nodig om de ambities op het gebied van maatwerk bieden in de routing verder door te vertalen naar het didactisch handelen met zichtbare effecten in de klas.

1. INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Het is een voorwaarde voor excellentie dat een school algemeen goed onderwijs biedt. Voordat een school toegelaten wordt tot het traject Excellente Scholen onderzoeken wij daarom de onderwijskwaliteit aan de hand van het Onderzoekskader 2017. Een aangemelde school krijgt een onderzoek naar Goed wanneer er een objectieve zelfevaluatie beschikbaar is en wanneer de school aan bepaalde criteria voldoet. Deze criteria kunt u vinden op de website www.excellentescholen.nl.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde Kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Tijdens het onderzoek hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, zorgcoördinator, tweedelijnszorg, stagebegeleider, examensecretaris, docenten en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal klassen.

Op 22 mei, aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.6.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op Helicon in Kesteren afdeling vmbo. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2. HOOFDCONCLUSIE EN VERVOLG

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op Helicon Kesteren van de afdelingen vmbo-basis, -kader en -gemengd/theoretisch is goed.

Helicon Kesteren kenmerkt zich door een goed schoolklimaat, een onderwijsproces dat op meerdere onderdelen van goede kwaliteit is en een goede kwaliteitscultuur. Wij stellen vast dat het team bovengemiddeld zicht heeft op de ontwikkeling van leerlingen. Dit komt doordat men voortdurend informatie verzamelt, en deze in samenhang met de ontwikkelperspectieven en leerdoelen van de leerlingen analyseert. Op grond hiervan realiseert de school passende begeleiding en een passend aanbod.

De school besteedt ook bovengemiddeld aandacht aan het vinden van passende stageplaatsen en steekt veel energie in de samenwerking met stagebedrijven. Bovendien maakt de school haar eigen ambities op het gebied van het pedagogisch klimaat overtuigend waar zoals wij terug zien in onderwijskundig leiderschap. Wij zien daarbij op de school een goede kwaliteitscultuur die zich kenmerkt door duidelijke verwachtingen ten aanzien van zowel teamleden en managementleden als tot elkaar. Het team staat in een lerende houding tot elkaar en wordt gevoed door een stimulerende en reflectieve houding van de directie. De directie heeft goed zicht op het onderwijs en de sterke en zwakke kanten van de teamleden en zet gericht in op verbeteringen. Bovenstaande resulteert in een school met een positieve waardering van leerlingen en ouders en een stabiel hoge en bestendige uitstroom.

Eindoordeel	Zeer zwak	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Eindoordeel				x

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Onderwijsproces			x

Kwaliteitsgebied	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Schoolklimaat			x

Kwaliteitsgebied	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Onderwijsresultaten			x

Kwaliteitsgebied	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Kwaliteitszorg en ambitie			x

3. RESULTATEN ONDERZOEK

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en resultaten van het onderzoek bij Helicon Kesteren afdelingen vmbo-b, -k en -gt.

3.1 Onderwijsproces

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Onderwijsproces			x
OP1 Aanbod			x
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding			x
OP3 Didactisch handelen		x	
OP4 Extra ondersteuning			x
OP5 Onderwijstijd		x	
OP6 Samenwerking			x
OP7 Praktijkvorming/Stage			x
OP8 Toetsing en afsluiting			x

De standaard 'Aanbod' waarderen wij als goed omdat de school de leerlingen met het aanbod gericht voorbereidt op het vervolgonderwijs en de samenleving. De school biedt onder andere de mogelijkheid om extra vakken te kiezen, zoals economie of Duits. Als dat mogelijk is doen leerlingen examen op een hoger niveau voor vakken, waar de leerling goed in is. Na leerjaar twee is er voor leerlingen bij wie dat het beste past de mogelijkheid om in leerjaar drie en vier door te stromen in de entreeopleiding. Daarmee levert de school maatwerk in routing op verschillende niveaus en op verschillende momenten. Het taal- en rekenbeleid is ingezet, heeft zijn doorwerking in de school maar het toepassen in de klas is nog niet overal zichtbaar.

De standaard 'Zicht op ontwikkeling en begeleiding' waarderen wij als goed omdat de school de ontwikkeling van de student op een prima manier volgt en daar het onderwijs, de begeleiding en de ondersteuning op afstemt, waardoor leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Voor de groep instromers en zij-instromers hanteert het team zoveel mogelijk het principe van de warme overdracht. Er is systematisch informatieverzameling over de kennis en vaardigheden van de leerlingen vanaf binnenkomst. Deze informatie, samen met de beschikbare informatie, zorgt voor een verwachte ontwikkellijn op basis waarvan de leerlingen geplaatst worden. Hierdoor zijn leerlingen al vroeg goed in beeld en kan de begeleiding ononderbroken vorm krijgen. De school gebruikt

extern genormeerde toetsen om de leerlingen op vier momenten tijdens hun schoolloopbaan te volgen en passende begeleiding te bieden.

De gegevens leiden tot vakoverstijgende groepshandelingsplannen en individuele handelingsplannen. Docenten en mentoren zijn geschoold in het lezen van dossiers en die te vertalen naar de noodzakelijke aanpak.

De school heeft als eigen aspect van kwaliteit op deze standaard benoemd dat zowel in de onderbouw als in de bovenbouw een homogene leerwegindeling wordt gehanteerd waarbinnen het mogelijk is om te differentiëren op niveau. Gedurende de onderbouw- en de bovenbouwperiode kan de leerling opstromen naar een hogere leerweg. Naast de reguliere rapporten ontvangen leerlingen na de onderbouw de leerwegbepaling. En na de examinering is herprofilering mogelijk doordat opnieuw leerjaar vier gedaan kan worden in een leerweg op een hoger niveau.

Het leerlingenvolgsysteem is goed gevuld met informatie van het basisonderwijs, gegevens over de prestaties van leerlingen, resultaten van overleg, afspraken over begeleiding en ondersteuning. De school beschikt over specialistische deskundigen zoals de zorgcoördinator, verzuimcoördinator, orthopedagoog en maatschappelijk werker.

De standaard 'Didactisch handelen' beoordelen wij als voldoende want het docententeam stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. Om te beginnen zijn de lessen zo ingericht dat leerlingen op eigen niveau worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen en om zowel op school als tijdens de stage succes te ervaren. Om dat te bereiken sluiten de lessen aan op de praktijkvakken en is er intensief contact met stagebedrijven. De leerlingen die wij gesproken hebben, blijken dan ook over het algemeen tevreden over de begeleiding in de lessen, al ervaren ze wel verschillen in handelen tussen docenten. De school omarmt sinds enkele jaren een coachingstraject gericht op 'veranderende leerling, veranderende docent', met als gevolg dat er twee docenten als interne coaches beschikbaar zijn voor doorontwikkeling van de ingezette verbeteringen in de klassen. Ook bezoeken teamleden en de coaches elkaars lessen om het maatwerk in de klas, de variatie en het didactisch handelen in het algemeen te verbeteren. Deze aanpak leidt er nog niet toe dat maatwerk zichtbaar is over de hele linie en elke les gevarieerde werkvormen biedt, maar wel dat de lessen gezamenlijk redelijk gevarieerd zijn. Wat daarin beter kan is dat van sommige lessen de effectiviteit omhoog gaat, als ook daar de variatie toeneemt.

De standaard 'Extra ondersteuning' waarderen wij als goed omdat de leerlingen op uitstekende wijze extra aanbod, ondersteuning en begeleiding krijgen.

De school heeft een grote groep leerlingen die leerwegondersteunend onderwijs volgt, waaronder leerlingen op de grens van praktijkonderwijs en basisgericht beroepsonderwijs. Daarnaast is er een instroom van vmbo-leerlingen in het derde leerjaar omdat andere scholen in de regio soms niet beschikken over een bovenbouw basis- en kadergericht beroepsonderwijs. Verder neemt de school ook leerlingen op die om verschillende redenen kort- of langdurig verzuimen. Door de entree-opleiding, de trajectklas en specialistische hulp kan de school met deze leerlingen goede resultaten behalen. De ondersteuning en begeleiding is gebaseerd op goed uitgewerkte ontwikkelperspectiefplannen en groepshandelingsplannen. Drie keer per jaar zijn er besprekingen over de groepshandelingsplannen en ook drie keer per jaar zijn er rapportbesprekingen. Tussentijds vindt regelmatig overleg plaats tussen betrokkenen en in het leerlingenvolgsysteem worden afspraken vastgelegd, hetgeen ook ruimte biedt voor evaluatie. De manier waarop alle beschikbare gegevens vertaald worden naar groepshandelingsplannen en de koppeling van de eigen gegevens aan de vier externe geobjectiveerde toetsen, is sterk. Daarmee kan de school checken of ze op de goede weg zijn en in voorkomende gevallen haar onderwijs en de begeleiding aanpassen. De school biedt voor specifieke problemen als dyslexie, faalangst, taalachterstanden en gedragsproblemen extra hulp. Daarvoor is bovendien met middelen van het samenwerkingsverband de trajectklas ingericht. Leerlingen kunnen daar gedurende korte of langere tijd onder begeleiding werken of specifieke hulp krijgen. Door de verschillende vormen van ondersteuning in de trajectklas te bundelen hoopt de school deze voorziening ook op langere termijn te kunnen blijven bieden.

De standaard 'Onderwijstijd' beoordelen wij conform de zelfevaluatie als voldoende. Wij hebben geen contra-indicaties aangetroffen op dit gebied.

De standaard 'Samenwerken' waarderen wij als goed omdat de school nauw samenwerkt met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven. In de zelfevaluatie noemt de school in dit verband het samenwerkingsverband Rivierenland, het RPO VeluweZuid, VSV Rivierenland, de Lea Gemeente Betuwe en het plaatselijk bibliotheekwerk. Van belang zijn ook de contacten binnen Helicon met de andere vmbo-vestigingen en met het vervolgonderwijs. Dat geldt ook voor de goede contacten met het primair onderwijs en andere scholen, leerbedrijven en organisaties in de regio. Wij hebben wat dat betreft geen contra-indicaties waargenomen. De mogelijkheden die de school biedt zouden niet goed denkbaar zijn zonder een goede samenwerking met de verschillende externe partners.

De standaard 'Praktijkvorming /stage' waarderen wij als goed omdat zowel de voorbereiding, uitvoering en de begeleiding van de praktijkvorming en stage doeltreffend zijn. De stagecoördinator heeft een belangrijke rol als aanspreekpunt hierin en werkt nauw samen met de mentoren ten behoeve van de loopbaanbegeleiding van de leerlingen. De ontwikkelingen van de leerlingen tijdens de stage worden ook vastgelegd in magister en informatie hierover is voor iedere betrokkene toegankelijk. De leerlingen krijgen gerichte stage-opdrachten en worden tijdens de stage regelmatig bezocht vanuit school en zo nodig wordt het contact met de bedrijven geïntensiveerd. De leerlingen kunnen allemaal geplaatst worden, indien nodig met hulp van school. De bedrijven worden door school uitgenodigd voor bedrijfscontactbijeenkomsten.

De standaard 'Toetsing en afsluiting' waarderen wij als goed omdat het proces zorgvuldig verloopt en de school een eigen toetsbeleid volgt. De school heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in verbetering van de toetskwaliteit met behulp van de toetsmatrijzen die binnen Helicon zijn ontwikkeld. De examencoördinator coördineert de toepassing en deskundigheidsbevordering op dat gebied. Er is ten behoeve van uitwisseling en kwaliteitsbewaking contact tussen vakleraren van de verschillende scholen binnen Helicon waarbij toetsen en toetsresultaten in de vaksecties besproken en geëvalueerd worden. We hebben geen contra-indicaties aangetroffen wat betreft de mate waarin toetsen en examens voldoen aan wettelijke eisen.

3.2 Schoolklimaat

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Schoolklimaat			x
SK1 Veiligheid			x
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat	Kan beter	Voldoende	Goed
SK2 Pedagogisch klimaat			x

De standaard 'Veiligheid' waarderen wij als goed omdat docenten en de schoolleiding zorgdragen voor een veilige omgeving voor de leerlingen en hierop actief beleid voeren. De school heeft duidelijke schoolregels die door alle docenten gevolgd worden en waarvan leerlingen dan ook goed op de hoogte zijn. Voorbeelden daarvan zijn afspraken over het gebruik van mobiele telefoons in de klas en hoe men elkaar aanspreekt. Pesten wordt direct aangepakt aldus de leerlingen. De school heeft een internetprotocol en behandelt het gebruik van social media tijdens de lessen. Een eigen aspect van kwaliteit op deze standaard is dat met ondersteuning van de 'veranderbrigade' de huidige en gewenste cultuur in beeld gebracht is en er verdiepende gesprekken plaats vinden over

thema's die ertoe doen voor veiligheid. Thema's die van belang zijn om de voorbeeldfunctie van medewerkers te bewerkstelligen voor een veilig schoolklimaat en een open cultuur. De school treft ook preventieve maatregelen en heeft een schoolveiligheidsplan waarin zowel de sociale als de fysieke veiligheid staan beschreven. De school scoort in onderzoeken (vensters voor verantwoording) voor veiligheid hoog namelijk een 8.6 .

De standaard 'Pedagogisch klimaat' waarderen wij als goed omdat de school een ondersteunend pedagogisch klimaat heeft en in dat verband zichzelf een eigen opdracht heeft gegeven om leerlingen daarbij nadrukkelijk te betrekken. De school slaagt erin te sturen op groei van zelfvertrouwen en succeservaringen van leerlingen. De leerlingen dragen daar ook zelf aan bij door onder andere ingezet te worden als stewards, waardoor ze leren elkaar aan te spreken op (on)gewenst gedrag. De schoolstewards krijgen praktijk- en theorietraining en leerlingen krijgen les in de rol van de schoolstewards. De leerlingen zijn enthousiast over de inzet van stewards. Enkele docenten zijn aanspreekpunt voor veiligheid binnen de school. De verschillende (praktijk)lessen vinden plaats in een veilige omgeving. Leerlingen en teamleden kennen heldere regels en leven deze ook na. De positieve toon waarmee docenten studenten benaderen is opvallend binnen de school. Het voorbeeldgedrag van de docenten helpt en motiveert hen om het beste uit zichzelf te halen.

De beleving van veiligheid en welbevinden wordt jaarlijks gemeten bij de leerlingen en ook periodiek bij het personeel. Uit de resultaten blijkt dat het schoolbeleid goed werkt.

Ook de kleinschaligheid en het gebouw dragen bij aan een prettige sfeer. Het gebouw en de praktijkruimtes zijn goed onderhouden, ziet er vriendelijk uit en geleidelijk aan verbetert de technische (ict) infrastructuur. De school is begonnen met experimenteren met een laptop klas.

3.3 Onderwijsresultaten

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten	Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
Oordeel Onderwijsresultaten			x	
OR1 Resultaten			x	
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten	Kan beter	Voldoende	Goed	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties		x		
OR3 Vervolgsucces		x		

De standaard 'Resultaten' waarderen wij als goed, omdat de onderwijsresultaten gemeten over de afgelopen drie jaar, gemiddeld boven de norm liggen. De onderwijsresultaten zijn al jaren stabiel en voldoende en gezien het hogere percentage lwoo-leerlingen dan landelijk gemiddeld verdient de school hier een compliment. De meeste leerlingen behalen zonder vertraging een diploma dat in lijn ligt met het niveau van het basisschooladvies en er is nauwelijks sprake van afstroom naar een lager niveau (4,76% driejaarsgemiddelde 2014-2016). Er blijven nagenoeg geen leerlingen zitten in de onderbouw, het onderbouwrendement is 99.04% (driejaarsgemiddelde 2014-2016). Hetzelfde geldt voor het bovenbouwsucces, dat ruim boven de norm ligt voor de drie afdelingen. De leerlingen behalen gemiddeld voor het eindexamen een cijfer dat eveneens boven de norm ligt.

De eigen ambities gekoppeld aan het profiel "maatwerk in de routing" door onder andere op meerdere momenten te meten of leerlingen op het goede niveau zitten en zo nodig aanpassingen in het vervolg van de schoolloopbaan te doen, werpen zijn vruchten af. Het doel om leerlingen de kans te geven op een succesvol resultaat van hun schooltijd wordt bereikt, dat blijkt onder andere uit de onderwijsresultaten.

De standaard 'Sociale en maatschappelijke competenties' waarderen wij als voldoende omdat leerlingen sociale en maatschappelijke competenties behalen die op het niveau zijn dat in overeenstemming is met de gestelde doelen.

De standaard 'Vervolgsucces' waarderen wij als voldoende omdat de bestemming van de leerlingen na het erlaten van de school bekend is en voldoet aan de verwachtingen van de school.

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Kwaliteitszorg en ambitie			x
KA1 Kwaliteitszorg		x	
KA2 Kwaliteitscultuur			x
KA3 Verantwoording en dialoog		x	

De standaard 'Kwaliteitszorg' beoordelen wij als voldoende omdat de school een werkend stelsel van kwaliteitszorg heeft en op basis daarvan werkt aan verbetering van het onderwijs. De zorg voor kwaliteit is ondergebracht in een systeem waarin leerlingen, docenten, staf en directie een rol spelen en waarmee zij verbeteringen kunnen doorvoeren in het onderwijs.

Leerlingen voelen zich gehoord door begeleiders en geven aan dat alle medewerkers openstaan voor aanpassingen wanneer de leerlingen daarom vragen. Daarbij maakt de school ook gebruik van de jaarlijkse enquête naar leerlingtevredenheid.

Docenten geven invulling aan kwaliteitszorg door doelen te stellen die te maken hebben met resultaten en maatwerk. Docenten werken in hun vaksecties aan deze doelstellingen.

De standaard 'Kwaliteitscultuur' waarderen wij als goed omdat de school een professionele kwaliteitscultuur laat zien en transparant en integer functioneert. Kenmerken zijn de duidelijke verwachtingen van zowel teamleden als managementleden ten opzichte van elkaar. We hebben ook voorbeelden gezien van de lerende houding van het team en een stimulerende en reflectieve houding van de directie. De directie legt lesbezoeken af en koppelt deze terug in de functioneringsgesprekken. Zij heeft goed zicht op het onderwijs en de sterke en zwakke kanten van de teamleden door het uitvoeren van jaarlijkse analyses en zet gericht in op verbeteringen. Er wordt gezamenlijk gewerkt aan verbetering van het onderwijs. Het bestuur draagt zorg voor bevoegde medewerkers en maakt mogelijk dat de medewerkers hun bekwaamheden onderhouden en in gezamenlijkheid aan verbetering van hun professionaliteit werken. Bovenstaande resulteert in een school met een positieve waardering van leerlingen en ouders en een stabiel hoge en bestendige succesvolle uitstroom.

De standaard 'Verantwoording en dialoog' beoordelen wij als voldoende. Wij hebben geen contra-indicaties aangetroffen op dit gebied.

3.6 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.